

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Ügyszám: Vj-6/2010

Iktatószám: Vj-6-018/2010

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az Andrékó Kinstellar Ügyvédi Iroda (Dr. R. E. ügyvéd és Dr. M. Á. ügyvéd, Dr. Ritter Eszter Ügyvédi Iroda és Dr. Mátyus Ádám Ügyvédi Iroda) által képviselt **Procter & Gamble Company** (Procter & Gamble Plaza, Cincinnati) kérelmezőnek az Andrékó Kinstellar Ügyvédi Iroda (Dr. R. E. ügyvéd és Dr. M. Á. ügyvéd, Dr. Ritter Eszter Ügyvédi Iroda és Dr. Mátyus Ádám Ügyvédi Iroda) által képviselt **Sara Lee Corporation** (Downers Grove) **Légfrissítő Üzletága** kérelmezett feletti irányítás jogának megszerzésével megvalósuló összefonódás engedélyezésére irányuló kérelme tárgyában tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Procter & Gamble Company megvásárolja a Sara Lee Corporation Légfrissítő Üzletágát és ezáltal közvetlen irányítást szerezzen kérelmezett felett.

A Versenytanács megállapítja, hogy a Procter & Gamble Company késedelmesen nyújtotta be a közvetlen irányításszerzés engedélyezése iránti kérelmet. A Versenytanács az engedély iránti kérelem késedelmes benyújtása miatt 500.000 Ft (Ötszázezer forint) bírság megfizetésére kötelezi a Procter & Gamble Company-t, amelyet a határozat közlésétől számított 30 napon belül köteles megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557 számú bírságbevételei számlájára.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézhezvételtől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható keresettel.

Indokolás

I.

A vizsgálat indításának körülményei

1.1 Előzmények

1. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló többször módosított 1996. évi LVII. törvény (továbbiakban Tpv.) alapján a Procter & Gamble Company (a továbbiakban: Kérelmező) kérelmet nyújtott be, hogy a Sara Lee Corporation Légfrissítő Üzletág (a továbbiakban: Kérelmezett) megszerzésével a Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja szerint létrejövő összefonódást a Gazdasági Versenyhivatal engedélyezze.

1.2. Tpv. alkalmazhatósága, GVH hatáskör

2. A Tpv. 1. §-a értelmében a társaságok magatartása a Tpv. hatálya alá tartozik, amennyiben az adott magatartás hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet. A kérelmező és a kérelmezett vállalkozáscsoportjához tartozó cégek jelen vannak, illetve gazdasági kapcsolatokkal rendelkeznek Magyarországon, tehát a tranzakció hatással van a magyar piacra.

A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja szerint létrejött összefonódás engedélyének elbírálása a GVH hatáskörébe tartozik.

II. Az ügyfelek

II.1. Kérelmező

3. A Kérelmező adatai:

- a) Neve: The Procter & Gamble Company
- b) Címe: 1 Procter & Gamble Plaza, Cincinnati, OH 45202, USA
- c) tulajdonosi szerkezete, irányítási viszonyai, a hozzá kapcsolódó vállalkozás-csoport további tagjai (közvetett résztvevők)

A Procter & Gamble Company a New York-i és a párizsi tőzsdén jegyzett társaság. A társaság felett nem gyakorol sem természetes, sem jogi személy közvetlen irányítást.

A P&G horizontálisan és vertikálisan összetett vállalkozás-csoport, melynek világszerte számos vállalkozása van. A vállalkozások listáját a kérelmező a Vj-6/2010 kérelem mellékletében csatolta.

- d) a vállalkozás-csoport "cégtörténete"

A Procter & Gamble Company (továbbiakban P&G) az Egyesült Államok Ohio államának joga szerint bejegyzett részvénytársaság, székhelye szintén Ohio álamban, Cincinnatiiban található. A társaság a P&G nemzetközi cégcsoport végső anyavállalata. A P&G a New York-i és párizsi tőzsdén jegyzett nyilvánosan működő részvénytársaság, amely a 2009-es pénzügyi évben 57,7 milliárd EUR (79 milliárd USD) összegű nettó árbevételt ért el.

- e) a vállalkozás-csoport tényleges tevékenységi köre az összefonódás előtt

- A P&G világszerte szépségápolási, testápolási, egészségügyi, jóléti, babaápolási, valamint háztartási tisztítószer termékek fejlesztésével, gyártásával és forgalmazásával foglalkozik.
4. A termékeket általánosságban a P&G helyi „megbízottai” értékesítik (belső szóhasználatban az MDO-k – Market Development Organisations), amelyek a Központ nevében járnak el, kivéve Görögországot, Magyarországot, a Cseh Köztársaságot, a Szlovák Köztársaságot, Lettországot és Romániát. Ez utóbbi országokban a P&G korlátozott kockázatú disztribúciós szerződéseket kötött.
5. A P&G Magyarországon tevékenykedő cégeit és tulajdonosi kapcsolataikat az 1. sz. melléklet mutatja be részletesen.

II.2. Kérelmezett

6. A kérelmezett adatai:
- a) Neve: Sara Lee Corporation Légfrissítő Üzletága (továbbiakban Légfrissítő Üzletág)
- b) A kérelmezett vállalkozásrész jelenlegi tulajdonosának a címe: 3500 Lacey Road, Downers Grove, IL 60515, USA
- c) tulajdonosi szerkezete, irányítási viszonyai, a hozzá kapcsolódó vállalkozás-csoport további tagjai (közvetett résztvevők)
- A Sara Lee Corporation székhelye Illinois-ban, Downers Grove-ban található, a társaság a New York-i és a chicagói tőzsdén jegyzett. A társaság részvényeivel a londoni tőzsdén is kereskednek.
- d) a vállalkozás-csoport "cégtörténete"
- A Douwe Egberts vállalkozást 1753-ban alapították Hollandiában. Fejlődő tevékenységében a kávé és a tea termék vitte a központi szerepet. 1978-ban az amerikai Consolidated Foods többségi tulajdont szerez az akkor már több európai országban működő cégben.
- Az 1951-ben, Chicagóban alapított Sara Lee vállalkozás a sütőipari termékekre specializálódott. Ezt a vállalkozást 1985-ben vásárolta meg a Consolidated Foods nevű amerikai élelmiszeripari óriásvállalat, mely stratégiai megfontolásokból nevét Sara Lee Corporationre változtatta.
- e) a vállalkozás-csoport tényleges tevékenységi köre az összefonódás előtt
- A Sara Lee Corporation márkás fogyasztási cikket gyárt és értékesít világszerte a következő termékszektorokban: húsárúk, pékárúk, italok, háztartási tisztítószer és testápolási termékek.
- A felvásárlás tárgyát képező üzletág a Sara Lee Corporation háztartási és testápolási üzletágába tartozik. Az üzletág testápolási cikket, légfrissítőket és cipőápolási termékeket, mosószeret és rovarirtó szereket gyárt és értékesít világszerte.
- A felvásárlás tárgyát képező üzletág (Légfrissítő Üzletág) az Ambi Pur márkanév alatt gyártott és értékesített légfrissítő termékeket érinti.
- f) A Sara Lee Corporation magyarországi cége a Sara Lee Hungary Gyártó és Kereskedelmi Zrt. a vállalatcsoport legnagyobb vállalata a közép-európai régióban. Mintegy 450 főt foglalkoztat, kávé- és teagyártással, forgalmazással, valamint háztartási és testápolási termékek forgalmazásával foglalkozik.
- A társaság tevékenysége három divízióra oszlik:
- A Kávé- és Tea Kiskereskedelmi üzletág a kávé- és teagyártással és forgalmazással foglalkozik, jelentős a közép-európai exportjuk is. Vezető márkái a Douwe Egberts, Omnia, Karaván, Paloma, Douwe Egberts 3in1 termékek és a Senseo kávépárnák, Pickwick, Sir Morton teák.

- A Vendéglátó Üzletág a Cafitesse kávéfőzőgépek szállítója és üzemeltetője irodák és a vendéglátóipar számára, továbbá az ezen automatákban használatos Piazza d' Oro kávék, cappuccino és forró csoki italporok, Pickwick teacsalád szállítója.
- A Háztartási és Testápolási Osztály több alüzletágra oszlik.
 - = Illatosítók, légfrissítők Ambi Pur,
 - = Babaápolási termékek Gabi,
 - = Cipőápolók Sanex,
 - = Rovarirtó termékek Chemotox,
 - = Bőrápolás Kiwi és Radox
 vezető márkákkal jelzett termékkör forgalmazásával foglalkozik.

III.

Az összefonódás tárgya, tartalma

3.1. A tranzakció ismertetése

7. A kérelmező a tranzakciót előkészítő iratokat és a megállapodás tervezet hitelesített másolatát a Vj-6-005/2010 beadvány mellékletként csatolta.

a) A P&G 2009. december 11-én visszavonhatatlan és kötelezőerejű vételi ajánlatot tett a Sara Lee Légyfrissítő Üzletágába tartozó eszközökre vonatkozóan.

b) A Sara Lee Corporation még az ajánlattétel napján – bizonyos feltételekkel - elfogadta az ajánlatot.

c) A tranzakciót követően a magyar piacon

- a kérelmezett összefonódás eredményeként a P&G számára lehetővé válik, hogy légyfrissítő üzletágát fejlessze,
- Magyarországon a Procter & Gamble Magyarország Nagykereskedelmi Kkt. tevékenysége bővülni fog a légyfrissítő termékek kereskedelmével, ezen belül a társaság fogja majd forgalmazni az Ambi Pur termékcsaládot. A kérelmezett összefonódás egyebekben nem érinti a társaság üzleti tevékenységét,
- az összefonódás megtörténte után a Sara Lee Légyfrissítő Üzletág a P&G cégcsoporton belül fog továbbműködni, a termék és a márka a piaci számára nem veszik el,
- a Sara Lee Corporation és a Sara Lee Hungary Gyártó és Kereskedő Zrt. társaságok tevékenysége a légyfrissítő üzletág területén meg fog szűnni. Egyebekben a kérelmezett összefonódás nem érinti a társaságok üzleti tevékenységét.

8. A Sara Lee Corporation Légyfrissítő Üzletága a Sara Lee Corporation leányvállalatai tulajdonában álló eszközökből tevődik össze, amelyek listáját „A Sara Lee Corporation világméretű légyfrissítő üzletágába tartozó bizonyos eszközök adásvételéről szóló megállapodás” (Megállapodás Tervezet, csatolva Vj-6-005/2010 ügyszerint mellékletként) 1. számú melléklete tartalmazza.

9. A kérelem benyújtása időpontjában a felek még nem jelölték ki, hogy mely társaságok szerepelnek majd az egyes országokban a vevői oldalon. Ennek megfelelően jelen kérelem szempontjából a Procter & Gamble Company-t jelölték meg a kérelmezett összefonódás közvetlen résztvevőjének. Magyar cég vélelmezhetően nem lesz a kijelöltek között, mert Magyarországon a Légyfrissítő üzletágnak nincs termelő egysége.

10. A tranzakció a Kérelmezett cég szervezetét nem érinti, csak a Sara Lee-csoport légfrissítő üzletágának bizonyos eszközeit, amelyeket az Ambi Pur márkanév alatt ruháznak át a P&G javára Magyarországon és világszerte.

3.2. A szerződés versenykorlátozó tartalma

11. A felek által megkötendő Megállapodás Tervezet 21. szakasza tartalmaz – üzleti titoknak minősülő - versenykorlátozó kikötéseket az Eladó cégcsoportra (azaz a Sara Lee Corporation-ra) nézve. Ezek a Procter & Gamble csoporttal a Sara Lee Corporation Légfrissítő Üzletága által forgalmazott légfrissítő termékek piacán való versenyt a megállapodás hatályba lépésétől számított két éves időtartamra korlátozzák azokon a földrajzi területeken, ahol a tranzakció hatálybalépésének napján a Légfrissítő Üzletág aktív.

IV.

Az engedélykérési kötelezettség megalapozottsága

12. A Tpv 23. §-ának (1) bekezdése b) pontja szerint vállalkozások összefonódása (koncentrációja) jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez további egy vagy több tőle független vállalkozás egésze vagy része felett.

4.1. Függetlenség

13. A résztvevők függetlenségét a Tpv 15. §-ának (1) és (2) bekezdései és az abban hivatkozott 23. §-ának (2) és (3) bekezdések együttes értelmezésével kell vizsgálni.

14. A Procter & Gamble Company a New York-i és a párizsi tőzsdén jegyzett nyilvános társaság. A Sara Lee Corporation a New York-i és a chicagói tőzsdén jegyzett társaság, továbbá a londoni tőzsdén is kereskednek részvényeivel. A társaságok felett nem gyakorol sem természetes, sem jogi személy közvetlen irányítást, tehát egymástól függetlennek tekinthetők.

4.2. Árbevétel

15. A Tpv. 24. §-ának (1) bekezdése értelmében a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivaltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.

16. A tranzakció közvetlen és közvetett résztvevői figyelembe vehető 2008. évben Magyarországon elért nettó árbevétele alapján teljesültek a Tpv. 24. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételek.

4.3. Közösségi árbevétel

17. A kérelmező tájékoztatása szerint a kérelmezett összefonódás a 139/2004. EK tanácsi rendelet 1. Cikk 3. bekezdése szerint nem közösségi léptékű.

V.

Az érintett piac(ok)

18. A Tpv. 14. §-a szerint az érintett piacot a megállapodás tárgyát képező termék és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát képező terméken túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő termékeket (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.

5.1. Az érintett árupiac

19. A kérelmezett tranzakció által a Procter & Gamble javára a Sara Lee-csoport légfrissítő üzletágának azon eszközei kerülnek átruházásra, amelyek segítségével az Ambi Pur márkanév alatt forgalmazott áruk állíthatók elő Magyarországon (és világszerte).

20. A légfrissítő termékek rendeltetése, hogy illat- vagy szagtalanító anyagok kibocsátásával illatosítsák a légteret vagy elfedjék, megszüntessék az ott jelen lévő szagokat.

21. A légfrissítő-piac számos termékszegmensből áll. A termékek a felhasználási hely, cél és a hatóanyag környezetbe juttatásának módja szerint megkülönböztethetők, a szakmában elfogadott termékfelosztás az alábbi:

- Autóillatosítók;
- Otthoni légfrissítők, amelyek az alábbi alcsoportokra bonthatók:
 - azonnali hatású spray-k (aeroszolok és spray-k);
 - folyamatos hatású, elektromos árammal (elemmel vagy hálózati árammal) működő légfrissítők; és
 - folyamatos hatású, nem elektromos árammal működő légfrissítők (főként zselék, folyadékok és gyertyák formájában);
- WC illatosítók (WC-ben használatos légfrissítők és a WC csésze szélére illeszthető WC-tisztító/illatosító tömbök); és
- Szövet illatosítók (a háztartásban használt, nem mosható szövetekből – mint pl. bútorszövetek, függönyök és szőnyegek – származó szagok semlegesítésére).

22. A légfrissítők piacán magas a kínálati helyettesíthetőség. A számos légfrissítő-típushoz (pl. az otthoni légfrissítőkhez és szövetillatosítókhoz) használt spray-k, illetve az otthon, és az autó illatosítására használt folyamatos hatású légfrissítők termékjellemzője, valamint gyártási módja hasonló. A termékek fejlesztése lehetővé teszi, hogy a gyártók prémium tulajdonságok alkalmazásával is versengjenek, mint a cserélhetőség, az illatválaszték, vagy az időzítő szerkezet alkalmazása. Szóba jövő helyettesítő termékek elsősorban egy másik gyártó hasonló célra kifejlesztett terméke, a helyettesítés mértéke teljes is lehet. A piaci tapasztalatok szerint csak nagyon rövid ideig lehet kizárólagos termék előállítói/forgalmazói pozíciót tartani, mert

a folyamatos termékfejlesztések, a „divat-trendek” állandó figyelése alapján a gyártók újabb és újabb termékekkel jelennek meg. A reklámok fogyasztásnövelő hatása jelentős.

23. A termékek felhasználói/vásárlói a fogyasztók elképzelhető teljes körére kiterjedhetnek, a magánembertől a nagyvállalkozásig.

5.2. Az érintett földrajzi piac

24. A Sara Lee Légyfrissítő Üzletágnak Magyarországon nincs gyártó egysége. A Sara Lee Légyfrissítő Üzletág Spanyolországban, az Egyesült Királyságban vagy Malajziában lévő gyáraiban előállított vagy más gyártók bér munkában előállított termékeit értékesíti Magyarországon.

25. A piacot a reklámok által jelentősen befolyásolt fogyasztói igények irányítják, a releváns piac egyre inkább európaivá, globálissá válik. Mindemellett a nemzeti szokások el is választhatják. Tekintettel a kérelemben foglaltakra és a kérelmező tevékenységének nemzeti piacokra való osztottságára az érintett piac Magyarország területe.

5.3. Piacra lépési akadályok, korlátok

26. Az érintett piacra vonatkozó jogi szabályozás versenysemleges. A légyfrissítő termékekkel kapcsolatban kizárólagos jogok nincsenek, a vállalkozások működése egységes szabályozás alá esik, nincs olyan szabályozás, mely korlátozza egyes vállalatok azon képességét, hogy valamely terméket előállítsanak, értékesítsenek.

A légyfrissítő termékek gyártásához használt nyersanyagok széles körben használhatók és könnyen hozzáférhetők. A gyártási infrastruktúra nem képezi az előállítás akadályát a termékek alacsony technológiai igénye következtében. Számos szerződéses alapon (bér munkában dolgozó), új és már működő gyártó egység létezik Európában, Latin-Amerikában és Ázsiában, amelyekhez a forgalmazó cégek kiszervezhetik a gyártási tevékenységet.

A nem márkás légyfrissítő termékek piaci részesedése 10-15 % között mozog, kivéve az autóillatosítókat, melyeknél 35-40 % ez az arány. Az autóillatosítók nagyon egyszerű termékek, általában valamilyen illatanyaggal átitatott papírmasszázéforma. E termék előállítása nem igényel jelentős műszaki eszközöket és előállítási időt. Tehát számos vállalkozás képes e termék előállítására, így együttes piaci részarányuk is nagyobb.

5.4. Az érintett piaci verseny

27. A P&G a Szövetápoló termékek és háztartási tisztítószerek szegmenséhez tartozó, Febreze márkanevű légyfrissítő termékeit Magyarországon nem értékesíti. A tranzakció résztvevőinek Magyarországon forgalmazott termékcsoportjait a 2. sz. melléklet mutatja be.

28. A Sara Lee Légyfrissítő Üzletága által értékesített termékeket saját gyártásból és más vállalkozások által előállított termékekből válogatja össze. A beszállítók maguk is jelentős vállalkozások, mely számos más országba és vállalkozásnak is szállítanak terméket.

29. A Sara Lee által értékesített légyfrissítő termékek az Ambi Pur márkanev alatt kerülnek a fogyasztókhoz.

30. A Sara Lee légfrissítő termékek – üzleti titoknak minősülő - piaci részesedése a kiskereskedelem szintjén az AC Nielsen által gyűjtött adatok alapján került a kérelmező által megadásra.

31. A Sara Lee Légfrissítő Üzletág a légfrissítő piac szegmensein a következők szerint ítéli meg szerepét:

Autóillatosítók:	vezető szerep
Otthoni azonnali hatású spray-k:	követő
Folyamatos hatású, elektromos árammal működő légfrissítők:	vezető szerep
Folyamatos hatású, nem elektromos árammal működő légfrissítők:	lassú követő
WC illatosítók:	lassú követő

32. A piacot éppúgy Európában, mint Magyarországon a nagy szállítók magas száma jellemzi. Az öt legnagyobb uniós tagállamban (Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban) a két legnagyobb szállító a piac 28 %-át kitevő Reckitt Benckiser, valamint a 23 %-os piaci részesedéssel bíró SC Johnson. A Sara Lee Légfrissítő Üzletág és a P&G sokkal kisebb részesedéssel bíró piaci szereplők, mivel a Sara Lee Légfrissítő Üzletág 12 %-os, míg a P&G csupán 6 %-os piaci részesedéssel rendelkezik (csekély átfedéssel a számos érintett légfrissítő-szegmens vonatkozásában, ez az átfedés a magyarországi piacot azonban nem érinti).

33. A kiskereskedők jelentős vásárlóerőt képviselnek. Habár fennállnak bizonyos regionális eltérések, a kiskereskedelmi környezet összességében véve rendkívül koncentrált, a legnagyobb szállítók az EU számos tagállamában a kiskereskedelmi piac 50 %-át meghaladó részesedéssel bírnak. Ez a koncentráció jelenleg is folyamatban van és a teljes európai kontinensre kiterjedő – illetve néhány esetben globális – jellege is erősödik. A vegyes kiskereskedelmi forgalom közel felét a 15 legnagyobb európai kiskereskedelmi cég bonyolítja, amelyek az árbevétel szempontjából a következők szerint rangsorolhatók: Carrefour, Tesco, Edeka, Rewe, a Schwarz Csoport (a Lidl-t is beleértve), Metro, Aldi, Auchan, Ahold, Casino, Leclerc, ITM, Sainsbury's, Wal-Mart és Morrisons. Ezek közül számos kiskereskedő Magyarországon is jelen van, a fentebb említettek közül például a Tesco, az Auchan, a Rewe csoport (Penny Market), a Schwarz Csoport (Lidl), Metro és az Aldi.

Az egyéni kiskereskedő-láncok nagyon jelentős alkuerővel bírnak. A kiskereskedők emellett azt is megtehetik, hogy a saját márkás termékeik javára megváltoztatják az egyéb termékek elhelyezését, vagy ezzel fenyegetnek. Ez azt jelenti, hogy a kiskereskedők megakadályozhatják a gyártók védjegyével ellátott termékek beszerzési feltételeinek a gyártó számára kedvező megváltoztatását (sőt, a gyártó számára kedvezőtlen változtatás a jellemző) azzal fenyegetve, hogy az adott termék árusítását teljes mértékben megszüntetik vagy csökkentik a számára kijelölt polcterületet.

34. A Sara Lee által forgalomba hozott légfrissítő termékek legnagyobb vásárlói Magyarországon is a nagy üzletláncok, illetve azokat ellátó vállalkozások, amelyek a magyarországi fogyasztók teljes körét képesek ellátni termékválasztékkal és területileg is egyaránt.

VI.
Az ügyfelek álláspontja

35. A felek szerint az összefonódásnak nem lesz jelentős hatása a piacra és a fogyasztókra, ezért a tranzakció feltétel nélküli engedélyezését kérték (Vj-6-005/2009).

VII.
Az összefonódás jogi értékelése
Az összefonódás várható hatásai

36. A Tpv. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a GVH nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon (14. §), különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.

37. A GVH Versenytanácsa kialakult gyakorlata szerint az összefonódás horizontális, vertikális, portfólió és konglomerátum hatásait is szükséges vizsgálni (a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a GVH Versenytanácsa elnökének 3/2009. számú közleménye, továbbiakban GVH Közlemény).

38. **Horizontális hatás** akkor következik be, ha van olyan érintett piac (áru és földrajzi piac kombináció), amelynek azonos - akár eladói, akár vevői - oldalán mindkét, az összefonódásban résztvevő vállalkozás-csoport jelen van, vagy reális lehetősége van a piacra történő belépésre. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozás-csoport piaci részesedése, miáltal jelentős mértékben is csökkenhet a verseny, illetve a vállalkozás-csoport egyedül vagy más vállalkozásokkal közösen gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülhet vagy a meglévő gazdasági erőfölény erősödhet. A növekvő piaci részesedés lehetőséget teremthet a vállalkozás-csoport számára kizsákmányoló (például túlzottan magas eladási ár megállapítása) és versenykorlátozó (például piacra lépés akadályozása) magatartásokra egyaránt, továbbá növeli a versenyt korlátozó megállapodások létrejöttének, illetve a párhuzamos magatartások esélyét az érintett piacon (koordinatív hatás).

Az összefonódásnak a magyarországi piacon nem lesz horizontális hatása, mivel a Sara Lee Légyfrissítő Üzletág és a Procter & Gamble magyarországi tevékenysége között nincs átfedés.

39. **Vertikális hatásról** akkor beszélünk, ha van olyan érintett piac, amelyen az egyik vállalkozás-csoport eladóként, a másik vállalkozás-csoport pedig vevőként van (lehet) jelen, azaz a két vállalkozáscsoport a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykedik. Ebben az esetben a köztük meglévő piaci kapcsolat vállalkozáscsoporton belülivé válik. Ez megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy ha a vállalkozás-csoport az egyik érintett piacon erőfölényben van, akkor ezzel a másik piacon visszaéljen, vagyis lehetősége nyílik versenyt korlátozó magatartások megvalósítására (például szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózás, árdiszkrimináció).¹

¹ Vj-182/2001 Hungaropharma összefonódás

A jelen összefonódásnak nem lesz vertikális hatása, mert a Procter & Gamble Csoport és a Sara Lee Légrfrissítő Üzletág nincsen egymással vertikális kapcsolatban. Az összefonódás nem eredményez versenyjogi aggályokat a fentebb említett termékpiacokhoz kapcsolódó upstream vagy downstream piacokon sem.

40. **Portfólió hatás** az összefonódás révén létrejövő vállalkozás-csoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozás-csoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozás-csoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozás-csoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.²

Az összefonódásnak előreláthatóan nem lesznek káros portfólió hatásai, mivel a tervezett összefonódás eredményeképpen a kérelmező magyarországi tevékenységi portfóliója formálisan növekedni fog, de valójában csak a saját termék piacra való bevezetését váltja ki a már bevezetett márka megvásárlásával. A megvásárolt üzletág piaci részaránya nem olyan szintű, hogy a piac zavarására alkalmas lenne.

41. **Konglomerátum-hatásról** akkor beszélhetünk, ha – jóllehet külön-külön vizsgálva egyetlen érintett piacon sem jön létre vagy erősödik meg gazdasági erőfölényes helyzet – összességében számottevően javul a vállalkozás-csoport vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmi helyzete, melyek a gazdasági erőfölény meghatározó tényezői [Tpvt. 22. § (2) bekezdés b) pont], és alapot adhatnak versenyt korlátozó stratégiák (pl. felfaló ár) alkalmazására.

A közvetlen résztvevők és vállalkozáscsoportjaik vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzete jelenleg is kedvező, piaci részarányuk adott, mely az összefonódással nem változik, ezért a gazdasági erőfölénybe kerülés kérdése a piac sajátosságai miatt nem merülhet fel. Erre tekintettel versenyt korlátozó konglomerátum hatással sem kell számolni.

42. A kérelmezett tranzakció a jelen piaci helyzet ismeretében várhatóan vertikális, horizontális, portfólió, és konglomerátum-hatást nem gyakorol az érintett piac szerkezetére, az ott folyó versenyre, így a fúzió nem csökkenti a versenyt. Az összefonódás nem hoz létre, illetve nem erősít meg az érintett piacon vagy annak jelentős részén a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését akadályozó gazdasági erőfölényt.

43. A versenykorlátozó feltétel nem tartalmaz arra utaló jeleket, hogy azt versenyjogi beavatkozással kellene megoldani, azok összhangban vannak az Európai Bizottságnak az összefonódásokhoz közvetlenül kapcsolódó és azokhoz szükséges korlátozásokról szóló közleményével³.

VIII. **Eljárási kérdések**

8.1. A kérelem beadásának késedelme

44. A Tpvt 28. § (2) bekezdése előírja, hogy a GVH-hoz az engedélykérésre köteles résztvevők az engedély iránti kérelmüket a nyilvános ajánlati felhívás közzétételének, a szerződés megkötésének vagy az irányítási jog megszerzésének időpontjai közül a legkorábbtól számított harminc napon belül kötelesek benyújtani. Jelen esetben a három

² Vj-116/2001 Matáv Rt./ Group 4 Securitas Biztonsági Szolgálat összefonódás

³ OJ [2005] C 56/24

lehetséges kezdő időpont közül kettő is azonos napra - 2009. december 11-ére – esik, mivel ezen a napon tett a Sara Lee Léghfrissítő Üzletágába tartozó eszközökre vonatkozóan a P&G vételi ajánlatot, amely ugyanazon a napon a Sara Lee által elfogadásra került. A felek 2010. január 28-án adták be kérelmüket (Vj-6/2010), mellyel 18 nappal haladták meg az előírt határidőt.

45. Tekintettel arra, hogy a felek rosszhiszeműségének gyanúja nem merült fel és piaczavaró hatás sem lépett fel, a Vj-6-014/2010 számon utólagosan benyújtott „igazolási kérelemben” foglaltakra is tekintettel a Versenytanács a kiszabható maximumösszegeknél, azaz a Tpv. 79. §-a szerinti napi 200.000. Ft maximálisan kiszabható bírságnál számottevően alacsonyabb mértékű, annak 15%-ánál is kisebb késedelmi bírságot szabott ki.

8.2. Hiánypótlás

46. A 2010. január 28-án benyújtott kérelem (Vj-6/2010) nem tett eleget a Tpv. 68.§ (2) bekezdésben megfogalmazott kötelezettségnek, miszerint a kérelemnek az ügy elbírálásához szükséges valamennyi tény, adatot tartalmaznia kell, ezért a Tpv. 68.§ (4) bekezdése alapján a Vj-6-003/2010 végzéssel hiánypótlási felszólítás került kiadásra, melyet 2010. február 8-án vettek át. A hiánypótlás a Vj-6-004/2010 és Vj-6-005/2010 számú beadványokkal érkezett meg. A vizsgálati határidő számítás 2010. március 3-án indult meg.

8.3. Bizottsági eljárás

47. A P&G összefonódás iránti hasonló kérelmet több nemzeti hatósághoz is beadott. A tranzakció engedélyezésére Magyarországon kívül más versenyhatóságok előtt is indul eljárás: Ausztriában, Németországban, Norvégiában, Ukrajnában és Törökországban. A nemzeti hatóságok előtt nyilvánvalóvá vált, hogy az ügylet több tagállamban bejelentés-köteles.

48. A német versenyhatóság 2010. február 19-én arról tájékoztatta a tagállamokat, hogy a Bundeskartellamt a fúziós rendelet 22. cikke szerinti áttételi kérelmet terjesztett a Bizottság elé. A GVH a német állam átadási kérelméhez az EC-0155/2010 számú, 2010. március 5-i keltű levelével csatlakozott. A Bizottság döntéséig a magyar eljárás felfüggesztésre került (Vj-6-006/2010) 2010. március 5-én, és a Bizottság döntése után 2010. április 13-án folytatódott (Vj-6-007/2010).

49. A Bizottság a COMP/M.5828 C(2010)2249 döntésében úgy határozott, hogy „nem vizsgálja meg a tervezett összefonódást Magyarország tekintetében a Tanács 139/2004/EK Rendelete alapján”. (Vj-6-009/2010) Ezért 2010. április 13-án a GVH Vj-6-007/2010 végzésével a versenyfelügyeleti eljárás felfüggesztését megszüntette és folytatta a vizsgálatot.

8.4. Eljárási díj

50. A kérelemre induló eljárásban a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján 2010. január 29-én 4.000.000 forint eljárási díj megfizetése történt meg. (Vj-6-001/2010)

51. A Versenytanács úgy ítélte meg, hogy az engedély a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg, ezért további eljárási díj megfizetésére nem kötelezte az eljárás alá vont vállalkozást.

8.5. Egyéb

52. A GVH hatásköre a Tpvt. 45.§-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul.

53. Az ügyfél Tpvt. 74.§ (1) bekezdése alapján nem terjesztett elő kérelmet a tárgyalás tartására. (Vj-6/2010 kérelem)

54. A bíróságot a határozat közlésétől számított harminc napon belül kell megfizetni akkor is, ha a határozattal szemben keresetet terjesztenek elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja. A Ket. 138. § (1) bekezdése szerint a pénzfizetési határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni, melynek mértéke - a (3) bekezdés szerint – minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

55. A bírásznak a GVH rendelkező részben hivatkozott számlája javára történő befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő:

- az vállalkozás neve,
- a versenyfelügyeleti eljárás száma
- a befizetés jogcíme (bírság).

56. A jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. június 17.

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
előadó versenytanács tag

dr. Gadó Gábor sk.
versenytanács tag

dr. Zavodnyik József sk.
versenytanács tag

1. sz. melléklet A P&G magyarországi cégei és tulajdonosi kapcsolataik

Procter & Gamble Magyarország Nagykereskedelmi Kkt.

A társaság Magyarországon 1991 óta van jelen, a P&G által előállított szépségápolási cikkeket és tisztálkodó-szereket, egészségügyi termékeket és háztartási termékeket értékesíti, többek között az Ariel mosószert, tisztítószeret (Jar), a Pampers pelenkákat vagy a Blend-a-med fogkrémet. A társaság nem értékesít légfrissítőket vagy Wella Professional termékeket.

Procter & Gamble RSC Regionális Szolgáltató Kft.

A társaság könyvelési és adminisztrációs háttérszolgáltatásokkal segíti a Procter & Gamble csoport magyarországi tagjait.

HYGINETT Magyar-Amerikai Higiéniiai Cikkeket Gyártó Kft.

A társaság tevékenysége az Egészségügyi és jóléti termékek GBU-ba sorolható; női higiéniai termékeket gyárt. A társaság éves beszámolója alapján, a társaság tevékenysége a Procter & Gamble csoport tagjai számára végzett bémunkára korlátozódik.

Wella Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

A cégescsoport ezen tagja Wella Professional termékeket, elsősorban hajápoló termékeket értékesít mind a nagykereskedői, mind pedig kiskereskedői szinten

:

Közvetett résztvevő	Irányító	Részesedés
Procter & Gamble International Operations SA	A Procter & Gamble Company	100 %
Procter & Gamble Magyarország Nagykereskedelmi Kkt.	Procter & Gamble International Operations SA	99.985 %
Procter & Gamble RSC Regionális Szolgáltató Kft.	Procter & Gamble Magyarország Nagykereskedelmi Kkt.	100%
Wella Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Procter & Gamble International Operations SA	99.944 %

Közös irányítású vállalkozás

HYGINETT Magyar-Amerikai Higiéniiai Cikkeket Gyártó Kft.	Procter & Gamble International Operations SA Procter & Gamble Eastern European LLC Detergent Products AG	48 % 11 % 41 %	Közös irányítás
---	--	----------------------	-----------------

2. sz. Melléklet A tranzakció résztvevőinek Magyarországon forgalmazott termékcsoportjai

Sara Lee légfrissítő Üzletága termékei	P&G Magyarországon forgalmazott termékcsoportjai
Légfrissítők	Kozmetikumok Dezodorok Hajápolási cikkek Személyes higiéniai termékek Szájápoló termékek Női higiéniai termékek Személyes egészségügyi termékek Felső kategóriás illatosító szerek Bőrápolási termékek Papírpelenkák Babatörő kendők Pengék és borotvák Elektromos szőrtelenítő készülékek Arcápoló és egyéb borotválkozási termékek Szövetápolási termékek (légfrissítő kivételével) Felület tisztító szerek Mosogatószerek Háztartási készülékek Elemek Élelmiszerek (snack-ek) Állateledel